AYLIK MİZAH DERGİSİ • YIL : 10

KASIKATÜR

SAYI : 109 • NİSAN / 2002

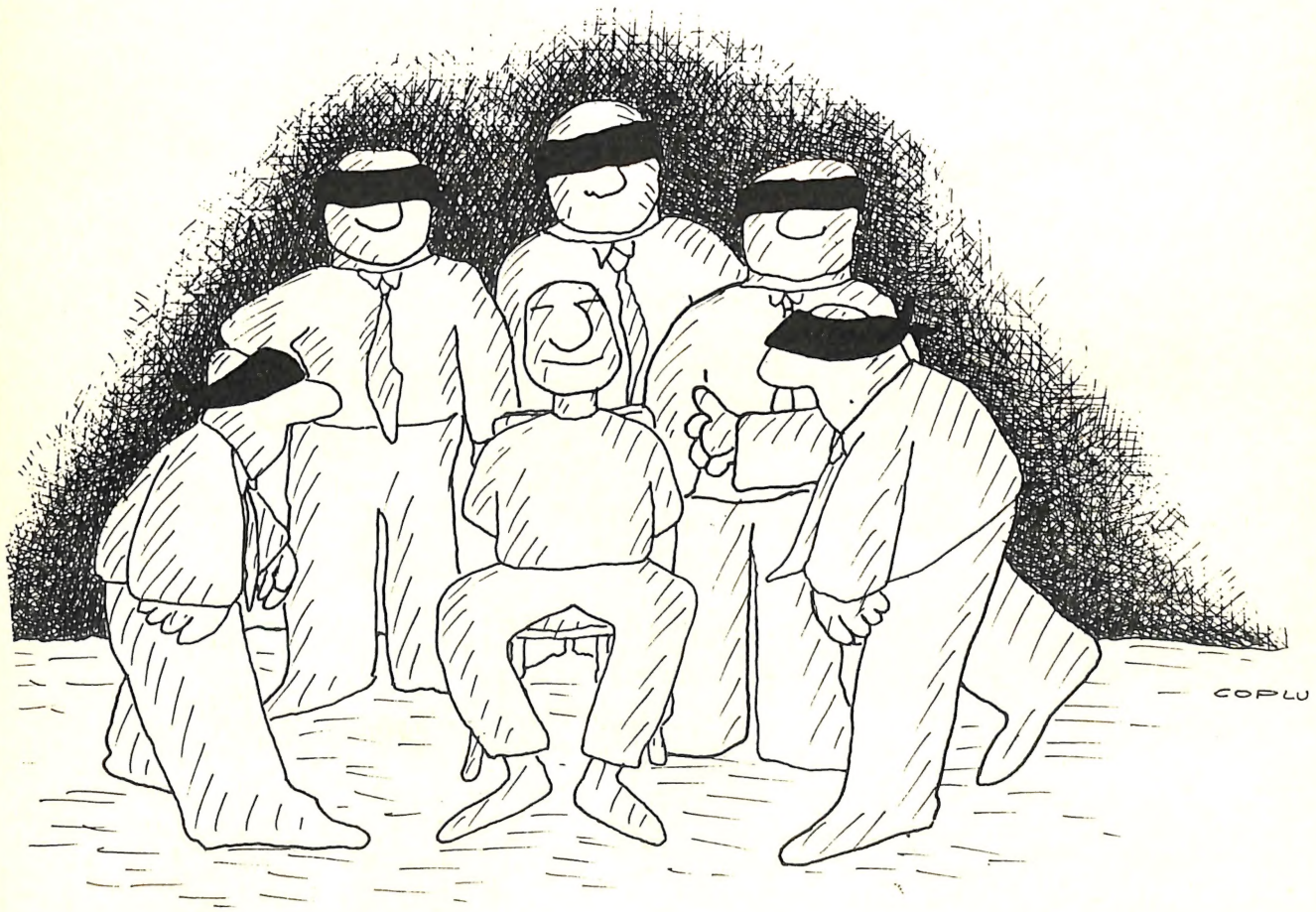

ORHAN JOPLU

SAHİBİ VE YAYIN YÖNETMENİ
KARİKATÜRCÜLER DERNEĞİ
ANKARA TEMSİLCİLİĞİ ADINA
METİN PEKER

YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ
MURAT ÖZMENEK

YAYIN KURULU

BÜLENT OKUTAN
CUMHUR GAZİOĞLU
OKTAY BİNGÖL
ORHAN TÜLEYLİOĞLU
MURAT SAYIN

KATKIDA BULUNANLAR

ALİ ULVİ ERSOY
ALİ ŞUR
ALİ HERKÜL ÇELİKKOL
ALİ ŞÜKRÜ FİDAN
AHMET ERKANLI
AKİL DANE HERZEKAR
A. TEOMAN SANALAN
AKIN ÖNDER
BAYRAM ALİ KARA
BURHAN ÖZOYAL
CEM KENAN ÖNGÜ
CEMAL ARIĞ
CEZMİ ERMİŞ
CİHAN DEMİRCİ
ERDOĞAN BAŞOL
ERDOĞAN KARAYEL
ERAY ÖZBEK
ERCAN BAYSAL
ERGÜL AKTAŞ
EROL ÖZDEMİR
HASAN SEÇKİN
HASAN UYSAL
HÜSEYİN ATABAŞ
HÜSEYİN TANYERİ
GÜNGÖR KABAKÇIOĞLU
İSMET LOKMAN
KADİR DOĞRUER
MUHİTTİN KÖROĞLU
MUSTAFA BİLGİN
NECATİ ABACI
NURİ BİLGİN
OĞUZ GÜREL
ORHAN ENEZ
ÖZCAN ÇALIŞKAN
TAYFUN AKGÜL
TONGUÇ YAŞAR
SERDAR ÇAKIRER
YENER ÇAKMAK
YİĞİT ÖZGÜR

DERGİ TEMSİLCİLİKLERİ
Bursa/Mümin Bayram/İzmir·Cem Koç/
Trabzon·Adnan Taç/Sinop·Seyit Saatçi
Zonguldak·Kürşat Coşkun

DİZGİ: DAMAR LTD. ŞTİ. · ANKARA
Özveren Sok. 3/8 Demirtepe Tel: 0.312. 232 01 11

BASKI: KUBAN MATBAACILIK YAYINCILIK · ANKARA
Matbaacılar Sitesi 558. Sok. No:20 Tel: 0.312. 395 20 70

İRTİBAT VE YAZIŞMA ADRESİ:
Konur Sok. 31/10 Kızılay-ANKARA Tel-Faks: 0.312. 417 37 28

POSTA ÇEK NO: 104902 METİN PEKER
Altı Ay: 24.000.000 TL - Bir Yıllık: 48.000.000 TL.
Altı Ay: 30.000.000 TL. Bir Yıllık: 60.000.000 TL.(Resmi Dairelere)

KAPAK KARİKATÜRÜ: RAŞİT YAKALI

Karikatür Dergisi'ndeki eserler yazılı izin alınmadan kesinlikle yayımlanamaz.

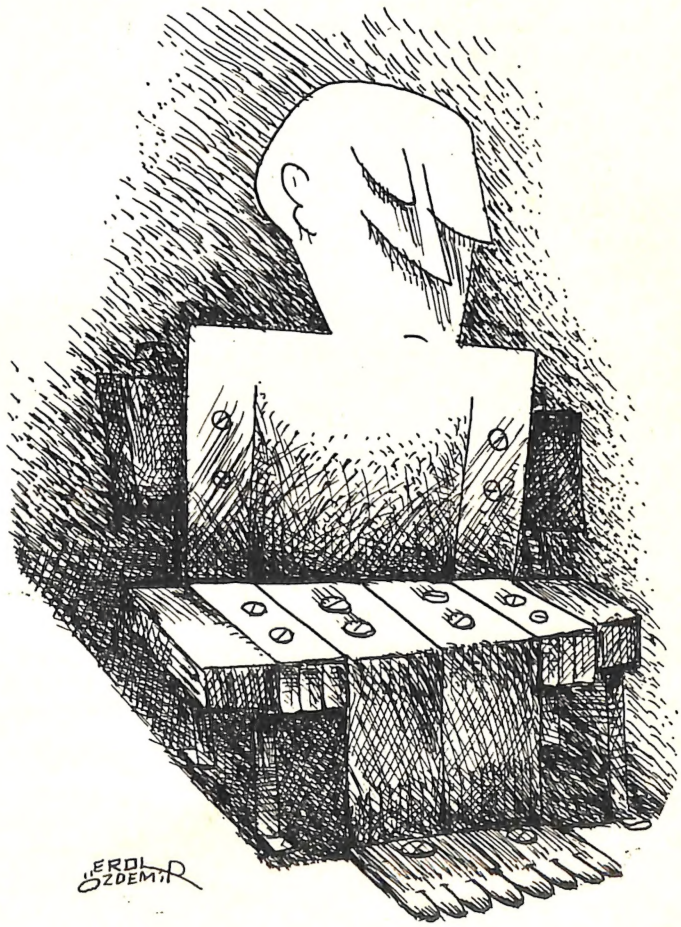

EROL ÖZDEMİR

MAKSAT MUHABBET

hASAN uYSAL

MED VE CEZİR

Bolu'nun Yığılca ilçesi, Güneydoğu ilçelerine rahmet okutacak düzeyde yoksuldur. Bir yazı dizisi için gitmişim. Geceyi, camları kırık, tuvaleti olmayan, suyu akmayan tuhaf bir odada geçirdim. İlçenin tek lokantası var eğer lokanta denilirse. Tükürük köfte, isteyene soğan ve piyaz veriyor sadece. Naylon tabaklar içinde sunulan serviste çatal-bıçak yok! Oturduğunuz masa, üç beş tahtanın yan yana çakılmasından oluşuyor. Yemek yerken ayaklarınızı görüyorsunuz. Sadece üç masa olduğu için, yemek için gelen yanınıza oturuyor. Benim masa arkadaşım yoksulun yoksulu bir köylü. Ellerimizle, şapırtılar içinde yemeğimizi yedik. Masa arkadaşım ağzını bir güzel gömleğinin koluyla sildi.

Yemekten sonra, ertesi gün katılacağım panel için İstanbul'a yola çıktım. O zaman çalıştığım gazetenin anlaşması, yeni adıyla Etap Marmara oteli ile. Fiyatlar 150-200 dolardan başlıyor. Orijinal tabloların bulunduğu deniz manzaralı odamda duşumu yapıp yemeğe indim. Açık büfe; yüzlerce yemek ve tatlı çeşidi. Müşteriler daha çok Fransız, Alman turistler. Karşı masaya enfes bir Fransız dilber oturdu. Arada çapkın bakışıyoruz.

Hangi meslekte vardır, iş gereği 12 saat arayla; öğle yemeğinin ülkenin en ilkel lokantasında en yoksul insanı ile, akşam yemeğinin ise yine ülkenin hemen en pahalı restoranında bir Fransız dilber ile karşı karşıya yendiği?

***

"Koyu kıyafet ve kravat şart" dediler. Kars'ta seferi durumdayız, bu koşulu nasıl yerine getireceğim? Kars Valisi, Cumhurbaşkanı onuruna yemek verecekmiş, bizi de çağırdılar. Cumhurbaşkanı ile seyahat edenlerin listesi daha Ankara'dan hazırlanıp gönderilmiş. Dolayısıyla biz "Cumhurbaşkanı'nın maiyetindekiler" olarak anılıyoruz. Cumhurbaşkanı Orduevinde kalıyor biz ise Şeker Fabrikası'nın konukevinde. Garsonlardan birinin ceketini, diğerinin ise kravatını aldım. Gömlek ise bir gazeteci arkadaştan! Ceket yeşil ama koyu yeşil. Gömlek uçuk mavi. Siyah kadife pantolon ile siyah postallar fena durmuyor birlikte ama, kahverengi-beyaz çizgili kravat biraz sakil kaçtı.

Gece resepsiyona, az insana görünerek girmeye çaba gösterdiğimi anımsıyorum. Geniş salonda üç masa grubu var. Salonun sağında, kendin ileri gelenleri, yüksek bürokratları ve askerleri, salonda ise biz gazeteciler. Tam karşıda ise Cumhurbaşkanı Kenan Evren'in masası. Yanında dönemin dört-beş bakanı, vali ve bir takım komutanlar. Son derece sıkıcı başladı her şey. İçki su gibi akmaya başlayınca başladık. Muhabbeti seven Evren'in ise suratı beş karış. Hangi komutan ya da bakanın haddine dönemin güçlü darbecisi ile muhabbet! Evren içtikçe yanındakiler de içiyor zorunlu olarak. Bir saat kadar sonra hemen çoğu gözünü zor açar hale gelmişti ki, Evren gazetecileri masaya çağırdı. Seğirterek koşturdu. Tam karşısında sandalyeler kondu, servisler açıldı. Maksat, gazetecilerin muhabbetinen yararlanıp, sıkıcı geceden kurtulmak.

Şahsen ben Evren'le tam karşı karşıyayım. "Hakkınızda ki fıkralar kulağınıza geliyor mu?" diye oltamı attım. "Hangisini?" diye sorunca kısasından başladım;

"Berberiniz sizi rahat tıraş edebilmek için demokrasiden bahsediyormuş."

Tabii biraz tepkiden de ürküyor insan. Evren'in tepkisi anlamama yönünde oldu; "Niye?" diye sorunca, "Saçlarınız diken diken oluyormuş da ondan!" deyince kahkahayı patlattı. Durumu kurtarmıştık. İçki tüketimi artarken masada muhabbet giderek koyulaşıp, kahkahalar salonu çınlatmaya başladı. Birkaç saat için Kıbrıs'ı aldığımızı, Ermenistan'a girdiğimizi çok iyi anımsıyorum. Masadan birlikte kalktık. Dönemin en güçlüsü, devletin en başındaki, bir numaralı adamla kol kolayız iyi mi? Kapıya kadar öyle gittik.

Vedalaşmanın ardından şeker fabrikasının misafirhanesine geldik. Kapıda bekçi. O da devletin en küçük memuru; "Yasak kardeşim" diyor da başka bir şey demiyor. "Gece 12'den sonra giriş yasak!" Cumhurbaşkanı maiyeti falan dedik ama takmıyor, "Kim olursanız olun giremezsiniz!" Israr edince bir de hakaret de yedik mi üstüne. Hangi meslekte vardır, devletin en büyüğü ile enseye tokat olup on dakika sonra devletin en küçüğünden küfür yemek?

***

Daha yüzlerce örnek sayabilirim. Gazetecilik çok değişik bir alan. Gazeteci de buna uygun olmalı. Salonda ise salona, gecekonduda ise gecekonduya, uçakta ise uçağa, otobüste ise otobüse yakışmalı! Cumhurbaşkanı ile kol kola girmek övünme, devletin en altından küfür yemek yerinme meselesi olmamalı. Gazeteci "araziye uyabilmeli" özet olarak.

Bunları niye mi yazdım? Kimi sözde, yeni usul gazeteciler uzunca bir süredir "araziye uyma" deyimini yanlış anlayıp, "araziye uyacağım" diye her gelen hükümetin ya da sermaye hareketlerinin "kucağına oturmaya", "globalleşme dönemidir" diyerek kredi alıp, iş takibi yapmaya, evlerde köpek beslemek moda oldu diye patronu adına çevrelerine havlamaya başladılar da onun için!

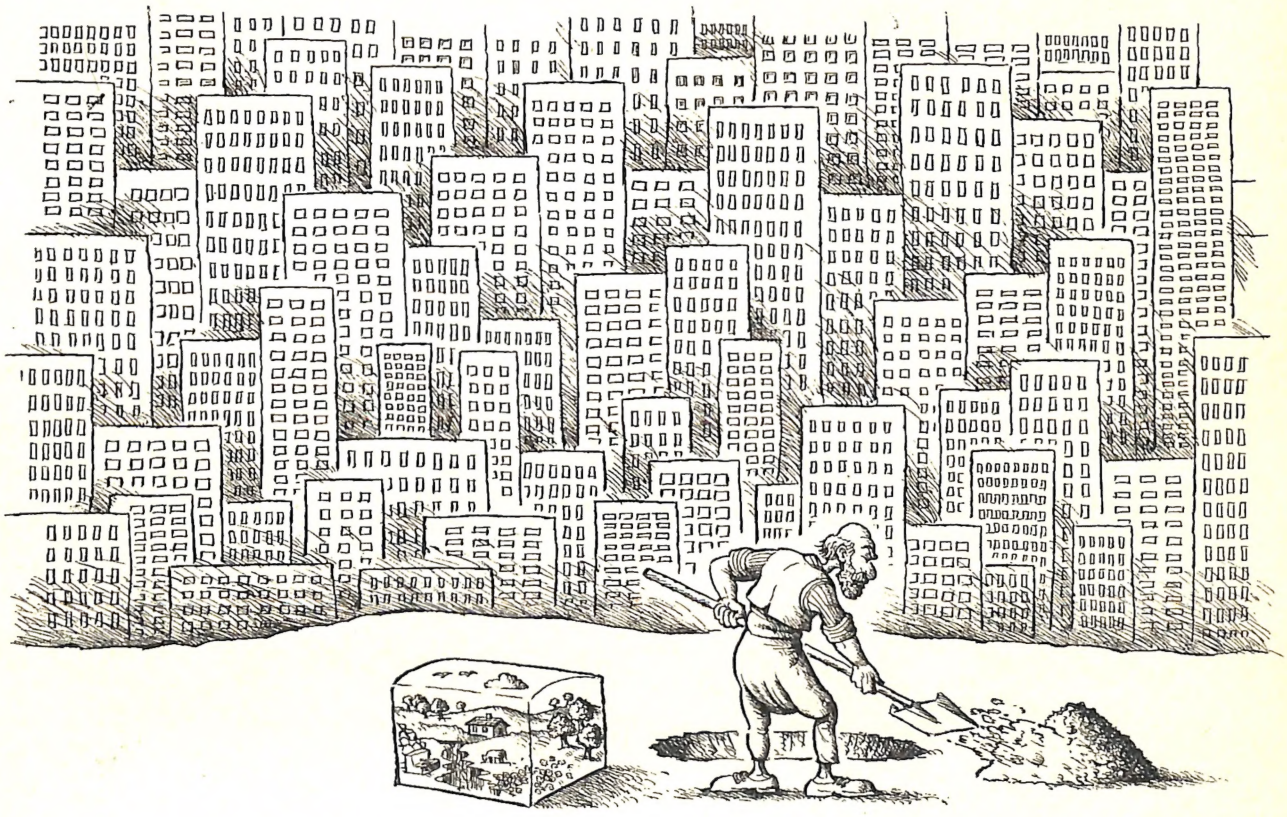

EMRE BECER

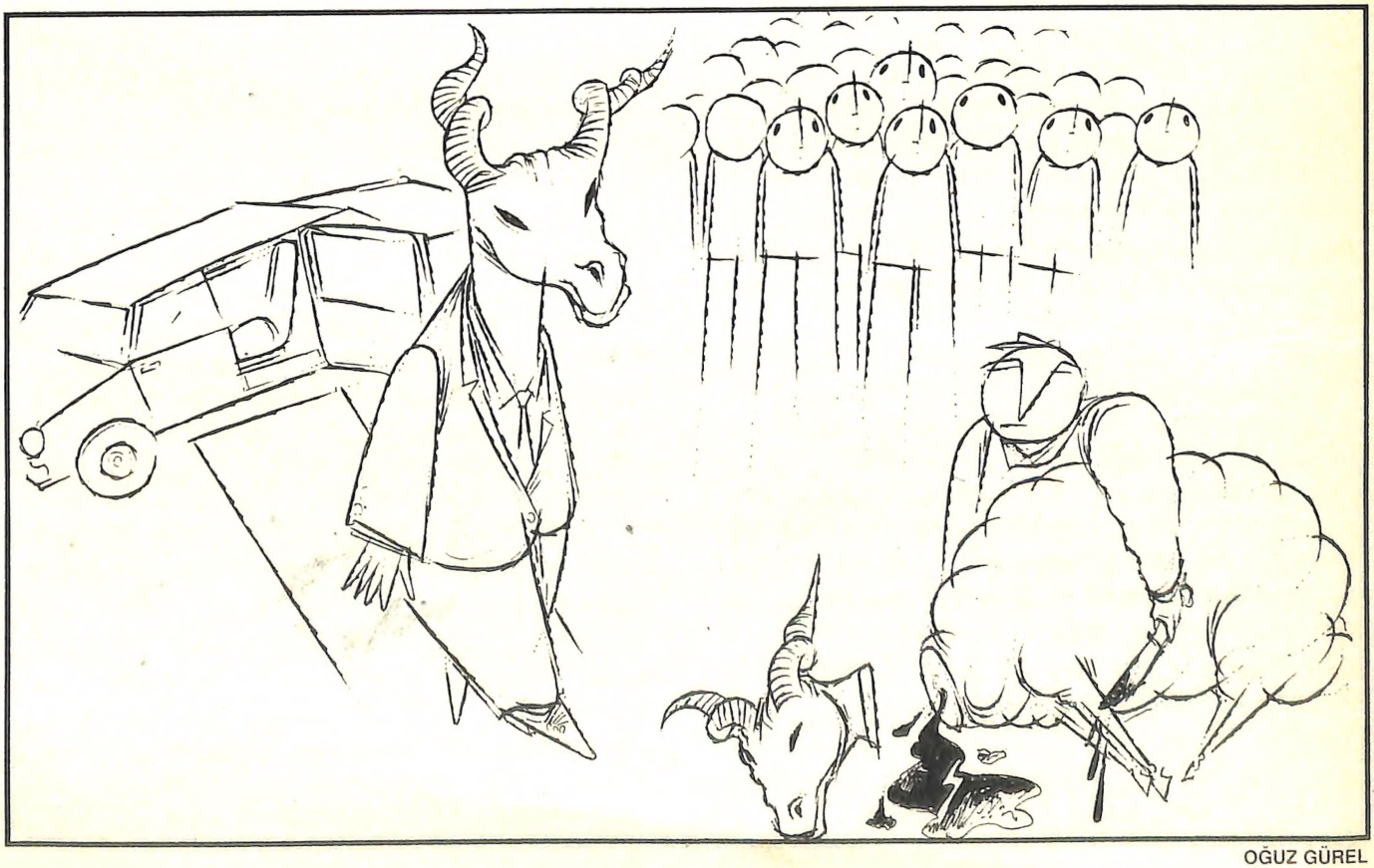

OĞUZ GÜREL

hasbihal

Ord. Prof. Dr. Akildâne Herzekâr

1, 2, 3 YETMEZ 4, 5, 6 OLSUN

Efendim uzun zamandan beri bir münazaradır gidiyor; mevzuu 2. Cumhuriyet. Bazı köşe kafalılar buna karşı çıkıyorlar. Neymiş efendim, bizim bir tanecik Cumhuriyetimiz varmış onu bırakıp da ikinci bir cumhuriyete gerek yokmuş...

Bakın şu yenen naneye muhteremler; adama sanki *"nikahlı karının üstüne kuma getir"* demişiz de bana tek eşliliğin nimetlerinden bahsediyor. Belli bir pısırık ve de kılıbık bir zat. Halbuki yeni lezzetler, yeni tatlar aramak fena mı, bakın övünmek gibi olmasın ama ben bile bu yaşıma rağmen yenilikler aramaktan asla yüksünmem. Bir şey eskidi mi onun tutup atacaksın, devir tüketim devri. O tasarruf tantanaları bizim dönemimizdeydi... Bir ceketi seksen defa tornistan edip giyerdir, bir paltoyu yedi kuşak giyer, elbiseler babadan oğla, ondan da toruna miras kalırdı. Bunları yaptık da ne oldu sanki, boyumuz mu uzadı... Hem sen eskiyen malını atıp yenisi almazsan o malı üreten sanayici ürettiği malı kulağına mı sokacak? Malı satmayınca nasıl para kazanacak, para kazanmayınca işçisine nasıl maaş ödeyecek? Yani herkes fakir düşecek, istikrar kalmayacak... Yahu bu Cumhuriyetçilerin yekunu iktisat ilminden bihaber... Muhteremler, bunun adı servet düşmanlığıdır, vatan hainliğidir...

Artık dünya globelleşiyor yani top haline geliyor, kürre oluyor; şimdi diyeceksiniz yahu dünya zaten kürre biçiminde değil miydi diye... Haklısınız bir zamanlar bunu öküzün boynuzundaki bir tepsi zannediyorduk, ama hatamızı anladık; önemli olan hatadan rücû edebilmektir. İşte biz 2. Cumhuriyetçilerin en büyük özelliği budur, hatamızı görünce fırt diye döner onun tam tersini savunuruz. Daha önce tepsi dediğimiz dünyanın globalliğini savunuruz... Dün ak dediğimize kara diyeceğimiz gibi bu gün ak dediklerimize yarın kara da diyebiliriz. 2. Cumhuriyet fazilettir, biz dinozor değiliz her daim yeniliği savunuruz, öyle ille de tek bir Cumhuriyet diyip ayak diretmeyiz... 2. Cumhuriyet olmadı mı, 3. Cumhuriyet olur, o da mı olmadı; 4, 5, 6 diye gelir gerisi; fena mı olur? Biz de bir söz vardır, yaş yetmiş iş bitmiş; diye... 70 yaşını çoktan aşmış olan Cumhuriyet artık kendini emekli edip bir kenara çekilsin meydanı biraz da gençlere bıraksın canım... Gene görüşmek temennisiyle bâki selamlar...

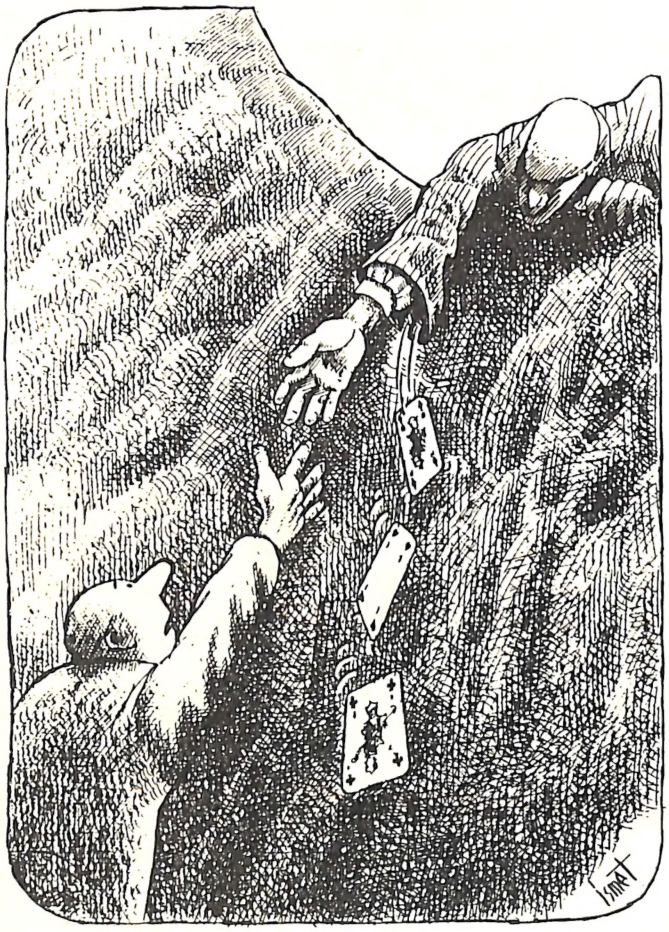

İSMET LOKMAN

CEMALETTİN GÜZELOĞLU

FETHİ DEVELİOĞLU

RUHİ TEK — TREN PENCERESİNDEN

ARAPLAR VE YALAN

Çocuk, yaşlı adamın yüzüne baktı. Birşey sormak istiyordu.

— Şey... Bu yobazlar neden yalancı oluyorlar?

Yaşlı adam gülümsedi.

— Bak çocuğum sana İÖ. VII yy. ile VI yy. arasında yaşamış, Frigyalı bir köleyken azat edilmiş AISOPOS'un bir masalını anlatacağım. Sorunun yanıtını bunda bulacaksın.

Tren bir virajı aldı. Sallandı. Yaşlı adam konuşmasına devam etti:

— Bir gün, ticareti, hırsızları koruyan ölümden sonraki ruhlara rehberlik eden Hermes, arabasına türlü yalanları, düzenleri yüklemiş yola çıkmış. Her gittiği ülkede arabasından aldığı bir parçayı dağıtırmış. Arapların ülkesine geldiğinde, arabası kırılmış. Araplarda mal bulmuş gibi hemen koşuşmuş ve arabadakilerin hepsini yağmalamış.

— Yani?

— İşte bundan sonra Araplar, dünyanın en yalancı, en numaracı, üçkağıtçı, milleti olarak kalmış.

Makinist düdüğünü öttürdü.

veriliyor. Yarın millet aç kalırsa şaşmamak lazım. Eh, buğday ihmal etmiyor muyuz?

Tren gra girer gibi oldu. Ama daha bir istasyon vardı. Simitçi, gözlüklü adama baktı, başını iki yana salladı.

— Sen daha çok üzülürsün. Amca işin doğrusunu herkes biliyor, söyleyemiyor. Güçlü olan kazanır.

Makinist şan olsun diye düdüğünü öttürdü. Simitçi, vagonu terk ederken avazı çıktığı kadar bağırdı.

— Parayı veren düdüğü çalar.

DÜNYAYI İLK KİM KİRLETTİ?

Cennette Havva, yasak olmasına rağmen Adem'e ayvayı pardon elmayı yedirdi. Kendisi de yedi. Böylece doğayı ilk tahrip eden Havva oldu. Elmayı yeince koçanını yere atan Adem de ilk kirletendi. "Def-i Hacet"lerini yapmak zorunda kalınca, yere atmamak için koltuk altlarına, apış aralarına sakladılar ve oralarda kıllar çıktı. Yine de Cenneti kirlettikleri için cezalandırıldı ve oradan kovuldular.

Şimdiki Havva ve Adem'ler tahrip etmekte, doğayı kirletmede işi o kadar azıttılar ki, tüy diktiler.

Makinistin yapacak bir şeyi yoktu. Elinedn bir şey gelmezdi.

Treni kirletenleri trenden aşağıya atamazdı.

Yoluna devam etti.

Kirleten ve tahrip edenler de...

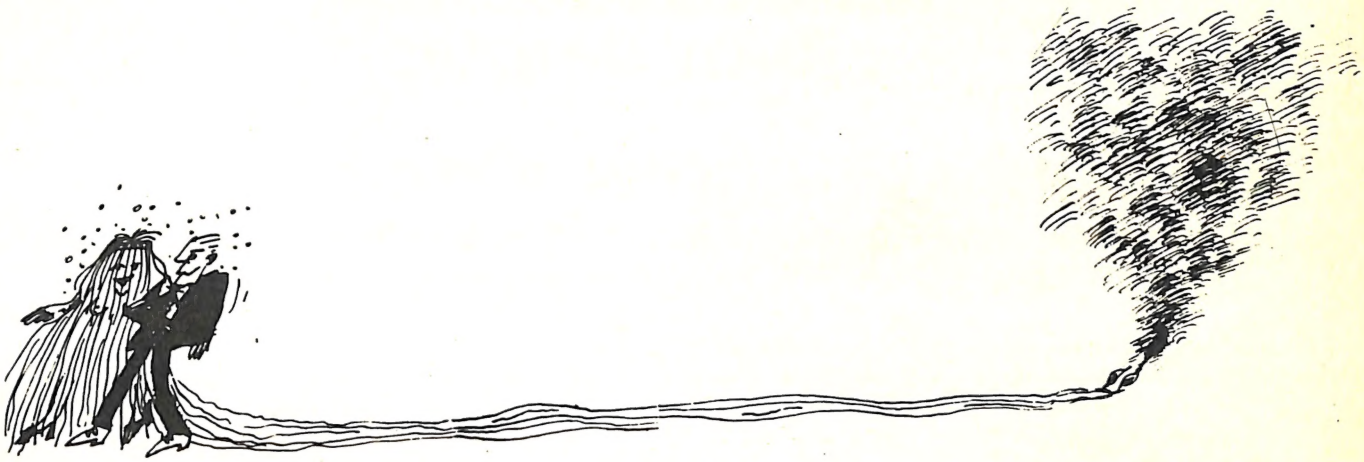

HATAY DUMLUPINAR

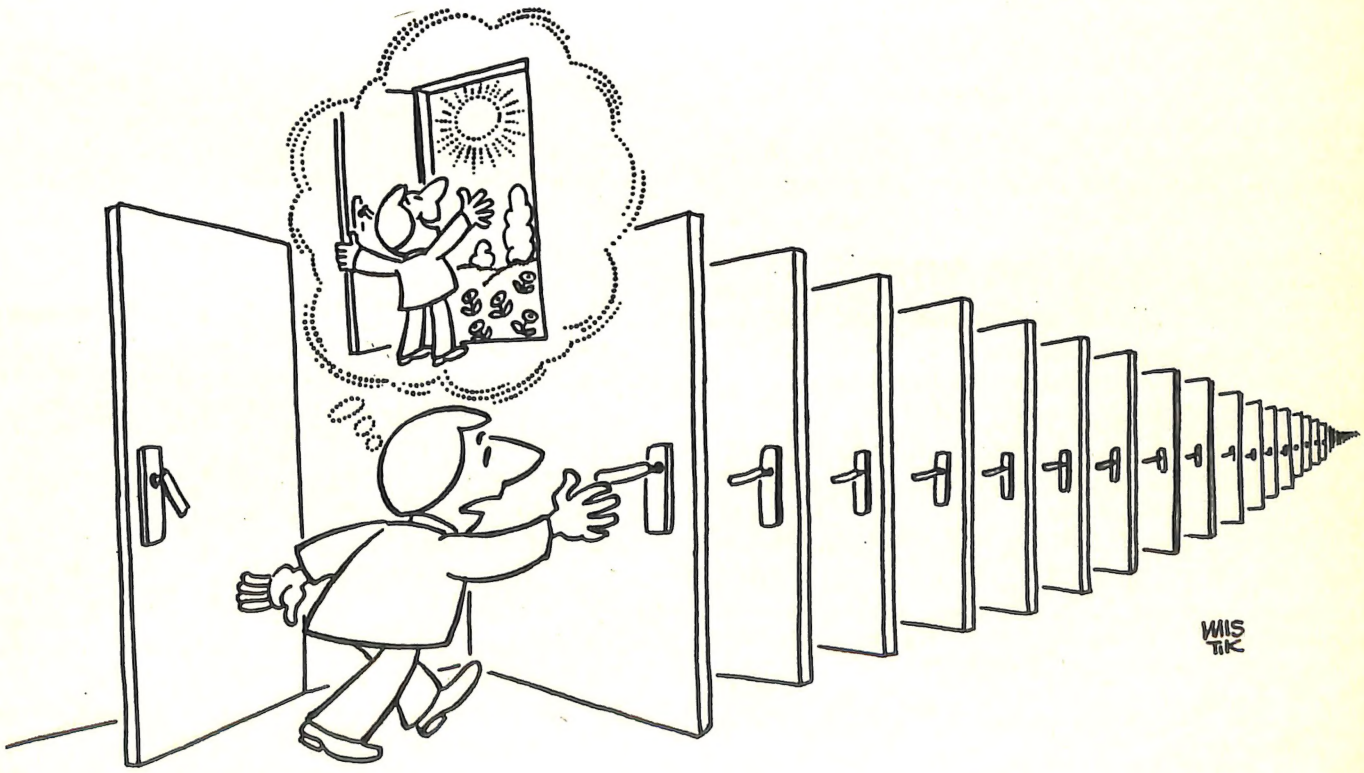

MUSTAFA EREMEKTAR

mizah dosyası
cihan demirci

OĞUZ ARAL'A VERİLEN "CEMAL NADİR ONUR ÖDÜLÜ"

*Sevgili Karikatür dergisi dostları, Karikatürcüler Derneği olarak ilk kez bu yıl vermeye başladığımız **"Cemal Nadir Onur Ödülü"**nün ilk sahibi; **Oğuz Aral** oldu... Bu ayki **"MİZAH DOSYASI"**nda bu ödüle ve ödül sahibi **Oğuz Aral** ustaya değinmek istiyorum...*

Karikatürcüler Derneği yönetim kuruluna seçildikten sonra Türk karikatürünün modern anlamdaki kurucusu **Cemal Nadir Güler** ustamızın doğumunun 100. yılı nedeniyle yapacağımız etkinlikler için kollarımızı sıvamıştık. Karikatürcüler Derneği geçmiş yıllara her yıl **"Yılın Kariatürcüsü"**nü semekteydi ancak karikatürün ülemizdeki kilometre taşı Cemal Nadir ustanın adına konmuş ya da verilen bir **"meslek onur ödülü"** hala yoktu. Dernek yönetimi bu yönde yaptığım öneriyi dikkate aldı.Böylece 2002 yılından başlayarak artık her yıl, karikatür mesleğine uzun yıllar hizmet etmiş ve Cemal Nadir usta gibi bu mesleğe yeni açılımlar getirip, yeni bir soluk kazandırmış, karikatürün kitlelere yayılmasında pay sahibi olmuş bir karikatür ustasına **"CEMAL NADİR ONUR ÖDÜLÜ"** verilmesini kararlaştırdık. Bu anlamlı ödül için, benim önerdiğim kişi de; **Oğuz Aral** oldu. Başta dernek başkanımız **Metin Peker**, sayman üye **Kemal Özyurt** ve üye arkadaşımız **Cem Kenan Öngü**'nün de onayıyla 5 kişilik yönetim kurulundan 4 kişinin **Oğuz Aral** ismine **"evet"** demesiyle bu anlamlı ödül sevgili ustamız **Oğuz Aral**'a verildi.

Ödülü kendisinin kazandığını bildirmek için evine gittiğimde yılların tecrübesiyle sevgili **Oğuz Aral** bana yarı şaka yarı ciddi takılarak; **"Cihan beni sevmeyen çoktur, bu ödülle başınıza iş açıyorsunuz"** demişti gülerek. Oysa bizler **"mizahçı"** olarak zaten başımıza gereken işleri açmayı zamanında göze almış insanlardık. **Oğuz Aral**'la aynı kuşağın insanı olup da karikatürcü olarak bu mesleğe pek fazla bir şe verememiş, karikatürü sadece kendini tatmin için sürdüren, uzun yıllardır mesleklerinde vardıkları bir yer pek görülmeyen kimi **'kompleks"** sahibi insanların bu ödül verildikten sonra edeceği lafları **Oğuz Aral** önceden görmüştü...

Uzun yıllardır Karikatürcüler Derneği ile herhangi bir mesleki ilişkisi kalmamış olan ve öyle kendisine verilen her ödülü kabul etme huyu bulunmayan **Oğuz Aral** usta, bu ödüldeki **"samimiyetimize"** ve **"içtenliğimize"** inanmış olarak bu anlamlı ödülü kabul etti.

Oğuz Aral, üzerine sayfalar dolusu yazı yazılabilecek, bu ülke mizahının özellikle son 30 yılına ciddi bir şekilde damgasını vurmuş, karikatürü mizah dergileri yoluyla halla bütünleştirmiş, şu anda yaşayan karikatür ustaları içersinde bu ödülü **"en fazla"** hakeden isimdi bana göre. Çünkü o da tıpkı adına ödül verilen **"Cemal Nadir"** ustamız gibi karikatürü sadece dar bir kitlenin **"salon"** eğlencesi olmaktan çıkartmış, çok geniş kitlelerle buluşturmayı bilmiş bir mizah ustasıydı. Üstelik o da tıpkı Cemal Nadir usta gibi yeni ortaya çımakta olan genç-amatör çizerlere uzun yıllarını vermiş hata bu konuda **Cemal Nadir**'in 1940'larda attığı o ilk, öncü admıları özellikle 1970'lerden sonra zirve noktasına çıkarmıştı. **Cemal Nadir** ustanın kısacık ömrü çok fazla çizer yetiştirmeye yetmemişti ne yazık ki... **Oğuz Aral** usta ise özellikle 1972'de Gırgır dergisini çıkartıtığı dönemden başlayarak 20 yılı aşkın bir süre gece-gündüz demeden amatör çizerlerin karikütrleriyle uğraşmış, onların çoğunu bu mesleğe kazandırmıştı. Yanlışları olmamış mıydı?... Tabii ki olmuştu, hepimizde olduğu gibi... **Oğuz Aral** için çok uzun yıllar önce söylediğim bir tanımlama bugünde geçerlidir: **"O'nun sevapları günahlarından fazla olmuştur!..."**

Oğuz ağabeyin en güzel yanlarından biri, benim hakkındaki eleştirileri yüzüne yaptığımda olgunlukla karşılayan ender insanlardan biri olmasıdır. Açık olmayı her zaman sevmiş, bu nedenle de aramıza sızmış kimi **"kompleksli"** karikatürcü (!) takımının tepisini çeken bir mizahçı olarak şunu gene söyleyeyim; Oğuz ağabeyin özellikle Gırgır'ın en parlak dönemlerindeki insanı ürküten, korkutan o baskıcı tavrı benim 1987'lerde Gırgır'dan kaçmama neden olmuştu. Ancak sonrasında özellikle bir mizah dergisi çıkarma aşamasında yaşadğım acı deneyimler o baskıcı tavırda Oğuz ağabeyin haklı olduğunu gösterdi bana... Bizim yetişme tarzımızdan gelen o çarpık **"Osmanlı"** yanımız her yerde olduğu gibi, dergi yönetimlerinde **"yayın kurulu"** gibi demokratik ekip çalışmalarının da önünü kesiyor, sonuçta her türlü yetkinin tek bir isimde toplanması başarıyı getiriyordu.

Sonuçta, **Oğuz Aral** 1950 kuşağı içersinden çıkan çizerler içersinde enerjisiyle, karizmasıyla, yaptıklarıyla oldukça farklı bir yerdedir.. Ayrıca o da tıpka **Cemal Nadir** gibi sadece karikatür çizmekle yetinmemiş, mesleğinin sınırlarını zorlayarak aynı zamanda iyi bir tiyatro yönetmeni ve iyi bir mizah yazarı olduğunu da dosta-düşmana kanıtlamıştır.

Karikatürcüler Derneği 1969'da kurulduğunda derneğe 16 no'lu üye olarak katılan **Oğuz Aral** 1974'lere dek bu derneği aylık maaşa bağlamış ve maddi katkıda da bulunmuştur ancak daha sonra kendisini ve dolayısıyla da **"mizah dergileri"**ni dışlayan bir anlayışın hüküm sürmeye başlamasıyla dernek çatısı altından kaybolmuştur. Bu kaybolmada Gırgır dergisinden ötürü başına kaşıyacak zaman bulunmaması da etkili olmuştur şüphesiz.

Yaklaşık 18 yıla yakın bir süredir dreneğin uzaklarında adeta **"yokmuş"** gibi görülen, hayatının en güzel yıllarını **"çiçeği burnunda"** çizerlere adamış bu farklı mizah adamı kendisine verilen **"Cemal Nadir Onur Ödülü"**yle yeniden kazanılmıştır. Kendisine verilen bu anlamlı ödülü hazmetemeyen, tamamı **"kompleks"**ten oluşmuş kimi çizerler sağda-solda sadece dedikodu ürete dursunlar **Oğuz Aral** sağlık sorunlarına rağmen hala onlardan fazla üretmeyi sürdürüyor...

Laf ürettikleri kadar mizah adına üretecekleri olan çizerlerin sayısının daha fazla olacağı bir ülkenin özlemiyle sevgili Oğuz ağabeye bir kez daha diyorum ki; **"İyi ki varsınız sevgili Oğuz abi, gereksiz taramalarımız eksik olmasın çizgi penceremizden!..."**

Gelecek aya dek **GÜLEKALIN!...**

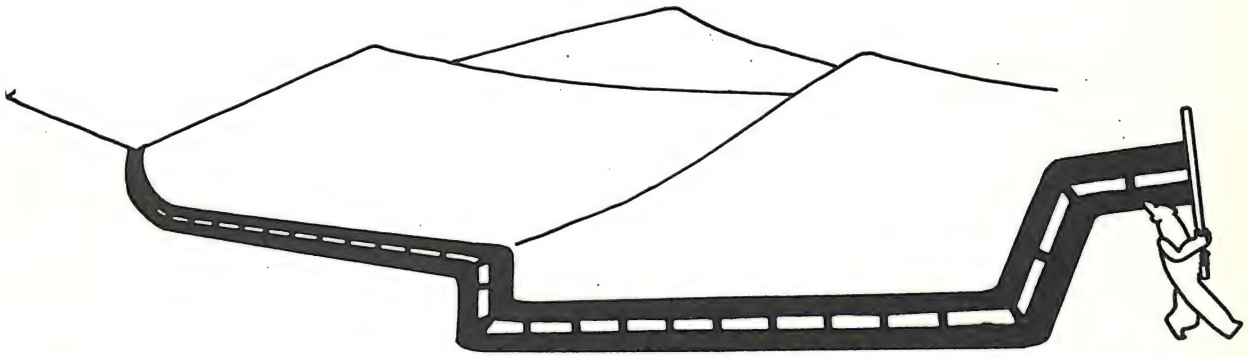

FARUK BELEVİ

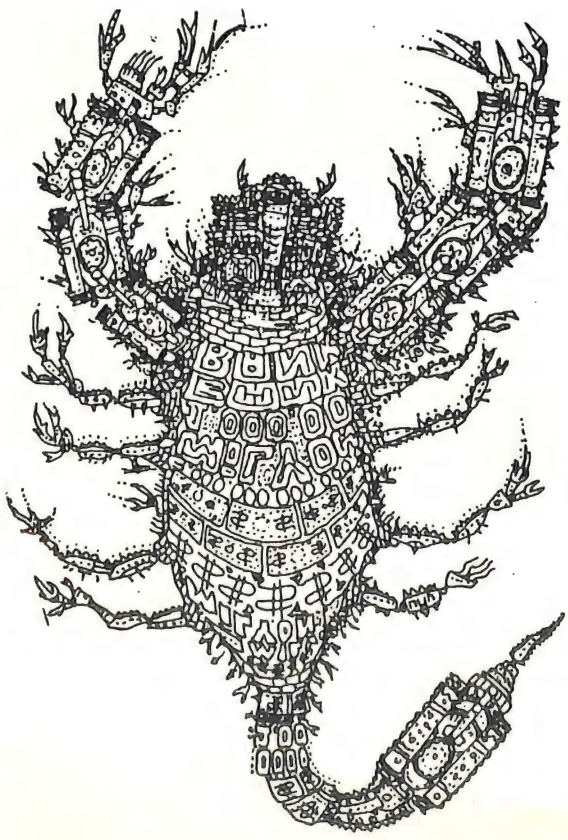

MEHMET SÖNMEZ

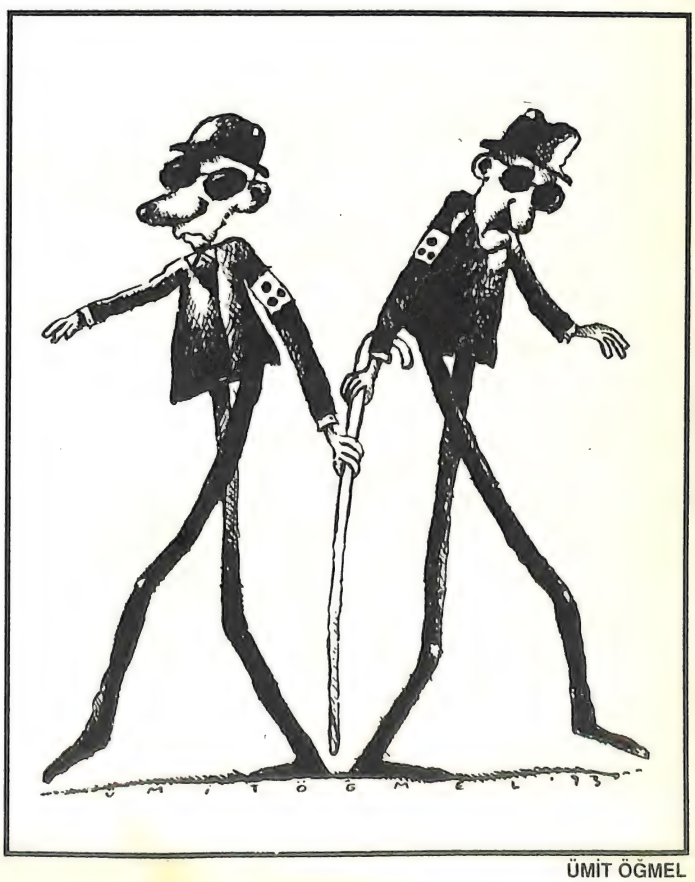

ÜMİT ÖĞMEL

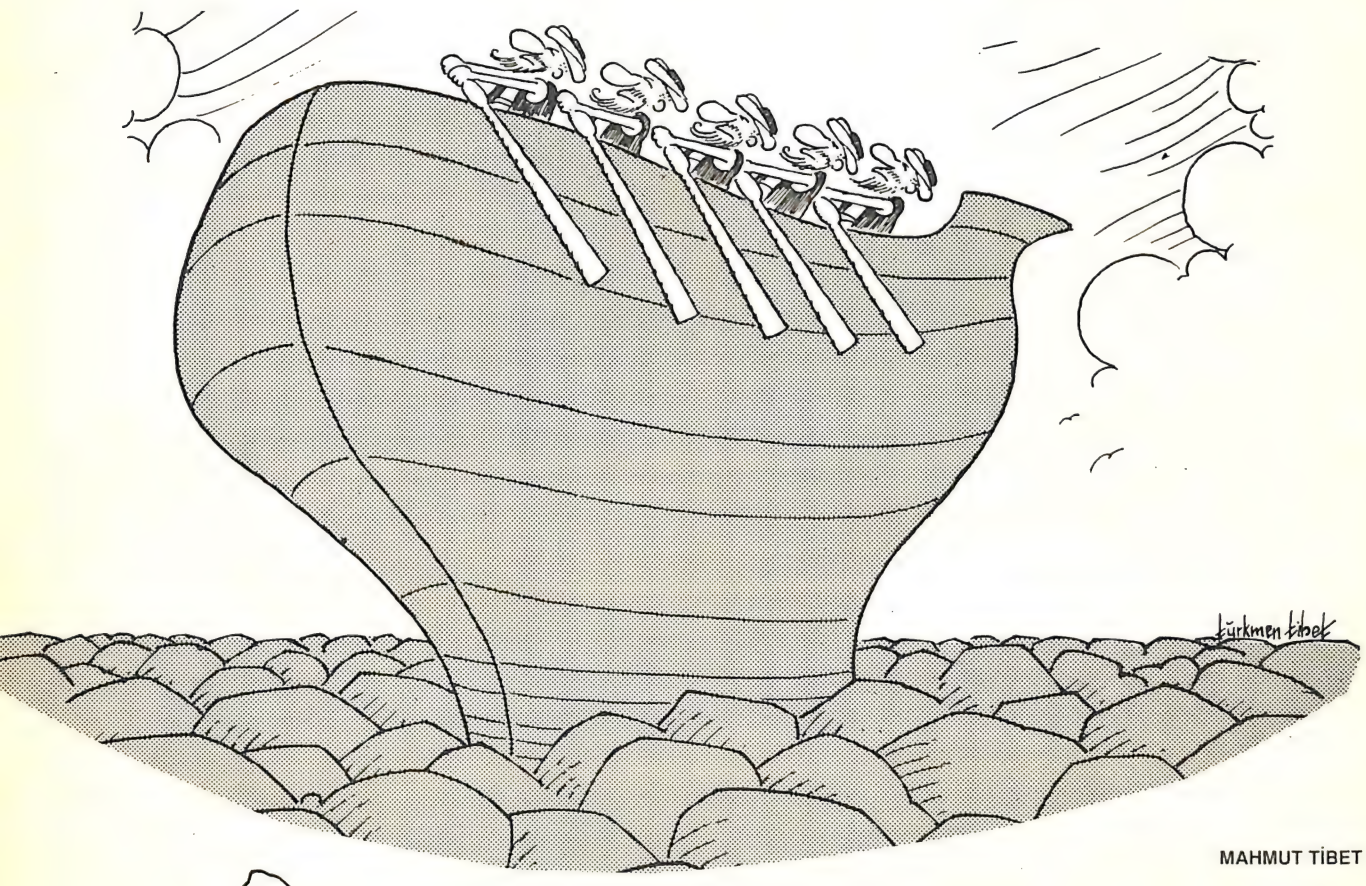

MAHMUT TİBET

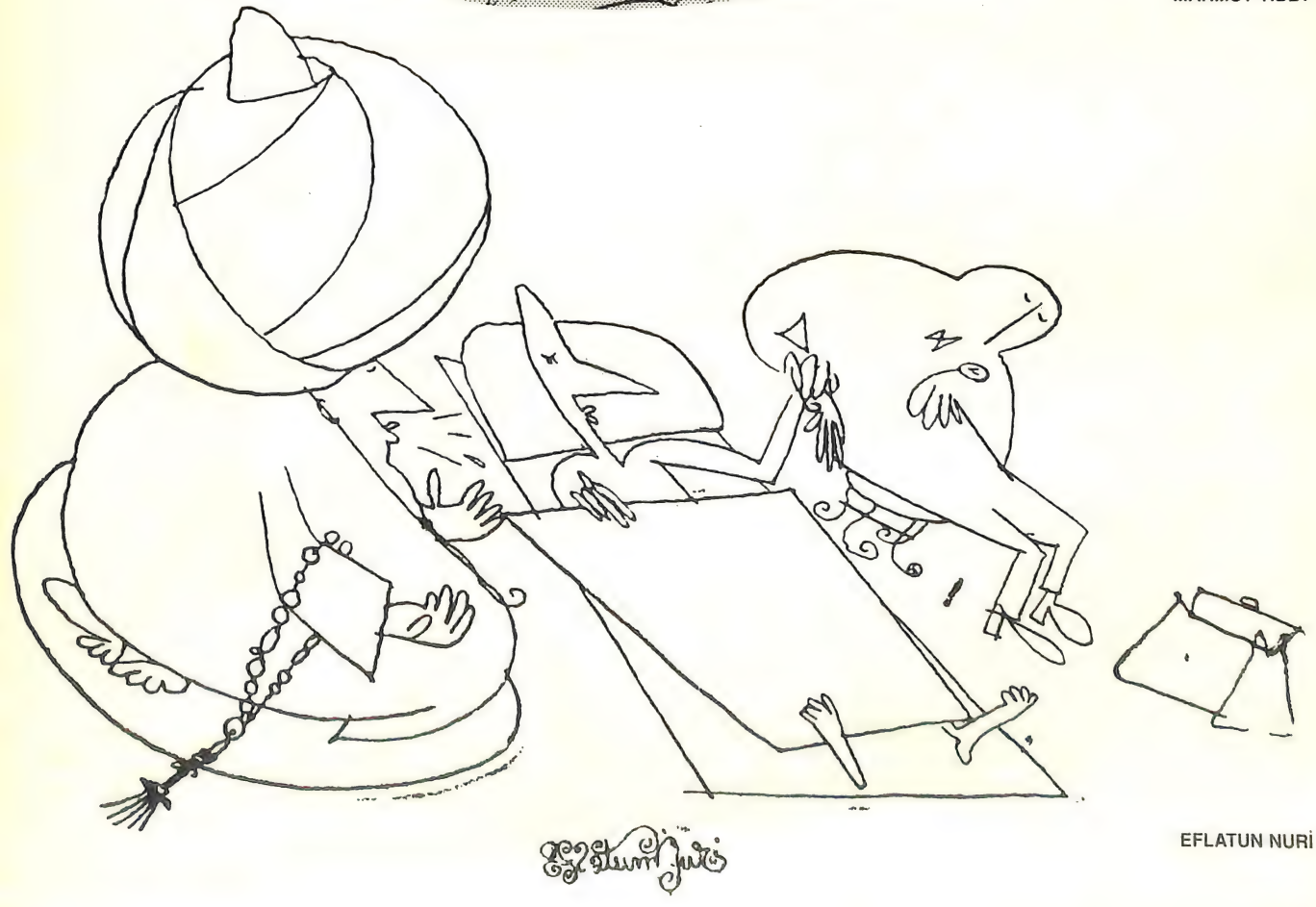

EFLATUN NURİ

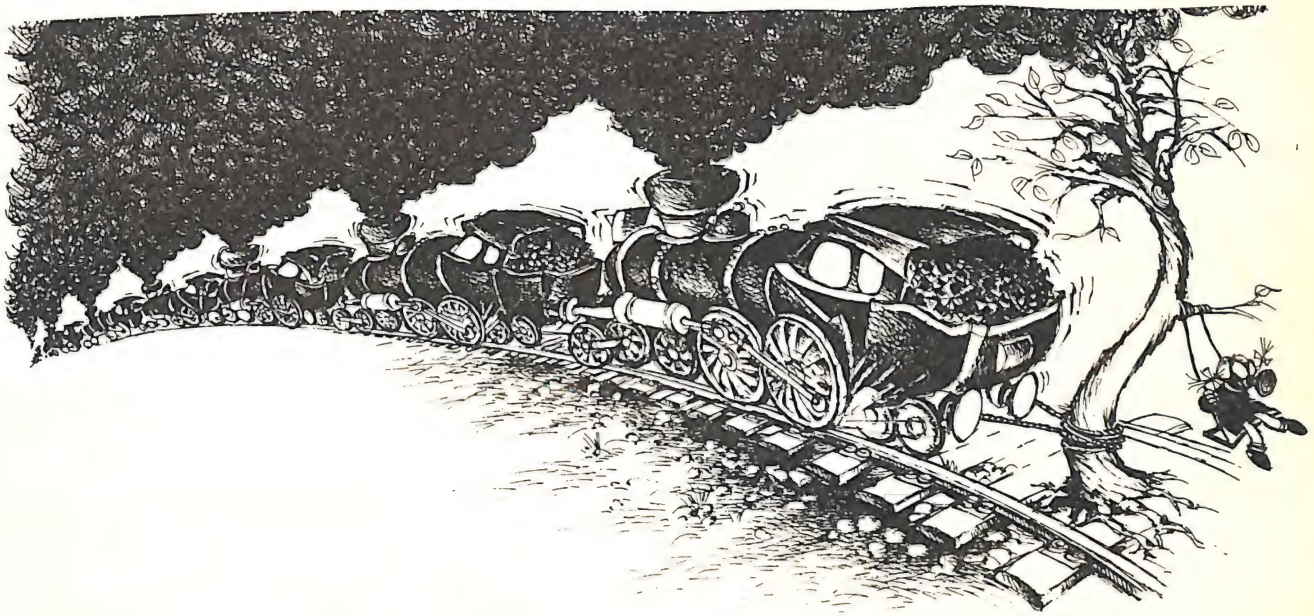

MEHMET BALTAOĞLU

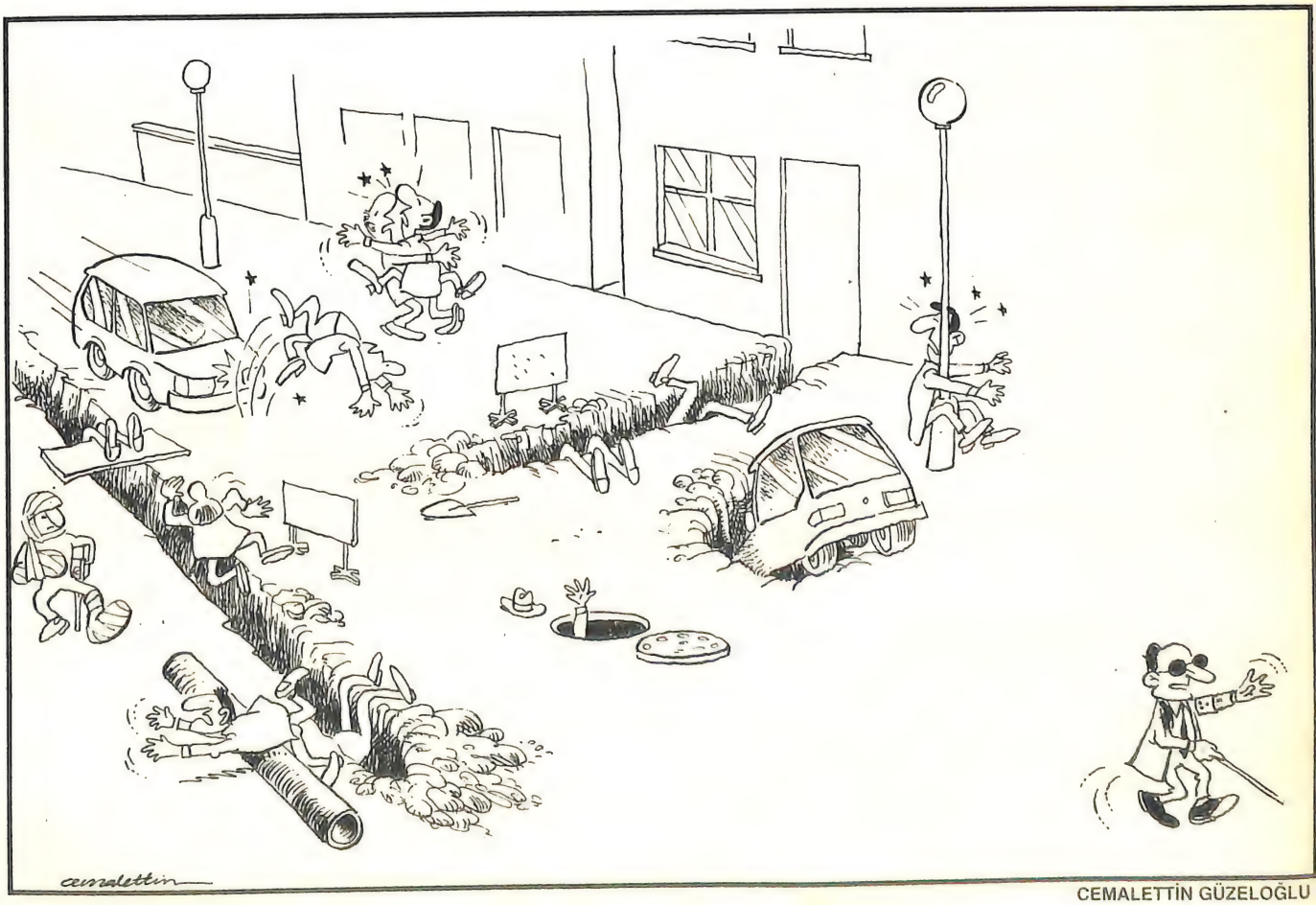

CEMALETTİN GÜZELOĞLU

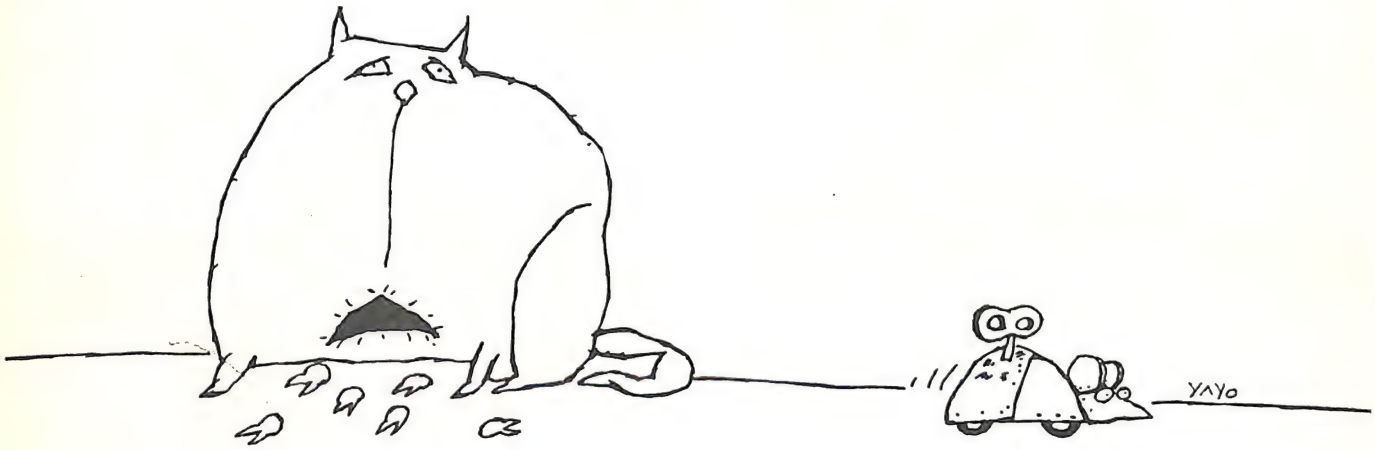

YAYOL

TAYFUN AKGÜL

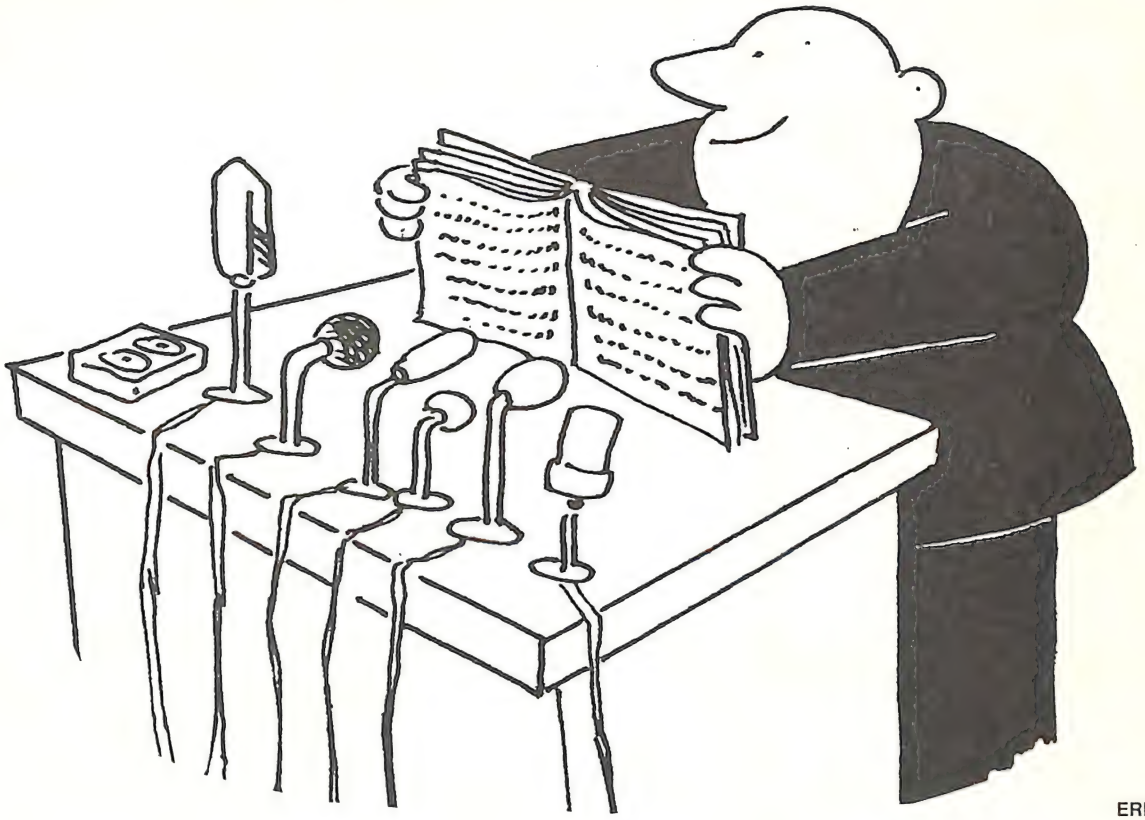

ERDOĞAN BAŞO

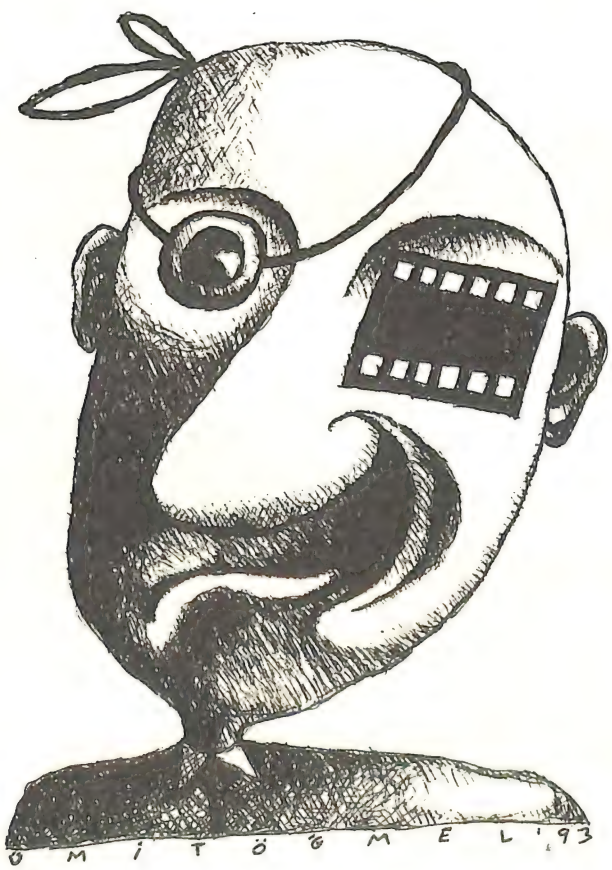

ÜMİT ÖĞMEL

EROL ÖZDEMİ

KARİKATÜRİST ANEKDOTLARI

■

YENER ÇAKMAK

■

KAPALI DÖNEMLER ÜZERİNE

–TURHAN SELÇUK–

Tek partili dönemden başlayarak 57 yıldır karikatür ve çizgiroman çiziyorum. DP'nin baskılı son yıllarını anımsıyorum. O günlerde yazıp çizmek, sıkı yönetim içinde yazıp çizmekten daha zor ve tehlikeliydi. Mizah dergimiz DOLMUŞ daha basımevindeyken toplatılıyor, türlü çeşitli bahenelerle ağır ceza mahkemelerine çıkarılıyorduk.

27 Mayıs Devrimi'yle birlikte fikir ve yazıp çizme özgürlüğüne kavuşmuş olduk. Daha sonra 12 Mart ve 12 Eylül'ün baskılı dönemlerinden geçtik. 12 Mart'ta gözaltına alındım. Oradan kalma kaburga kemiklerimdeki kırıklar soğuk havalarda hâlâ sızlar. 12 Eylül'ün ilk gününde de evimden alınarak götürüldüm. Fakat kısa sürdü. Çizilerimden ötürü birçok kez yargılandım, ama tümünden de aklandım. Sıkıyönetim dönemlerinde çizmek zordur diyemiyeceğim.

Nitekim, çizdik de... Okura ulaşabilmenin formülleri yolları vardır. Bazen dış olaylardan esinlenerek; "kızım sana söylüyorum gelinim sen anla" örneği. Bazen de geçmiş dönemlerin eleştirisiymiş gibi yeni olaylarla paralellik ve benzerlik kurarak, en baskılı günlerde bile eleştirilerinizi yapabilirsiniz. Hatta bu çeşit karikatürlerin normal dönemlerden daha da etkili olduklarını söyleyebilirim. Gerçekte ülkemizde sıkıyönetim olsun olmasın, baskı süreli vardır. Bugün de vardır.

Ben, yılların kazandırdığı deneyimlerimden yararlanarak, karikatürlerimin sansür edilmesini büyük ölçüde önledim. Çalışırken önce kendi sansürümü uygularım. Daha sonra, çok yakından tanıdığım gazetemdeki ölçüleri düşünürüm. En sonra da kanunları ve politik havayı gözönünde tutarım. Bu işlemleri yaparken, söylemek istediklerimden, eleştirilerimden asla ödün vermemeye dikkat ederim. Buna rağmen 12 Eylül sonrası, üniversite olaylarıyla ilgili bir karikatürüm, akşam geç vakitlerde telefonla bildirilen bir yasaklama nedeniyle, diğer yazı ve haberlerle birlikte gazeten çıkarıldı. Oysa bu dönemde çizdiğim en ılımlı eleştirilerden birisiydi o...

ALİ ŞUR

OHANES ŞAŞKAL

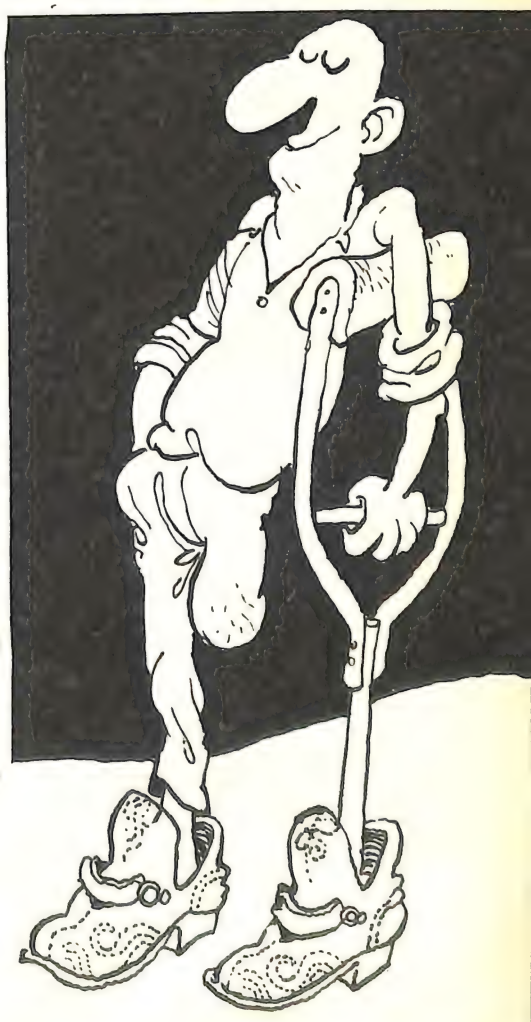

CEMALETTİN GÜZELOĞ

ÖLÜMÜNÜN 25. YILINDA YALÇIN ÇETİN USTAMIZI SAYGIYLA ANIYORUZ.

YALÇIN

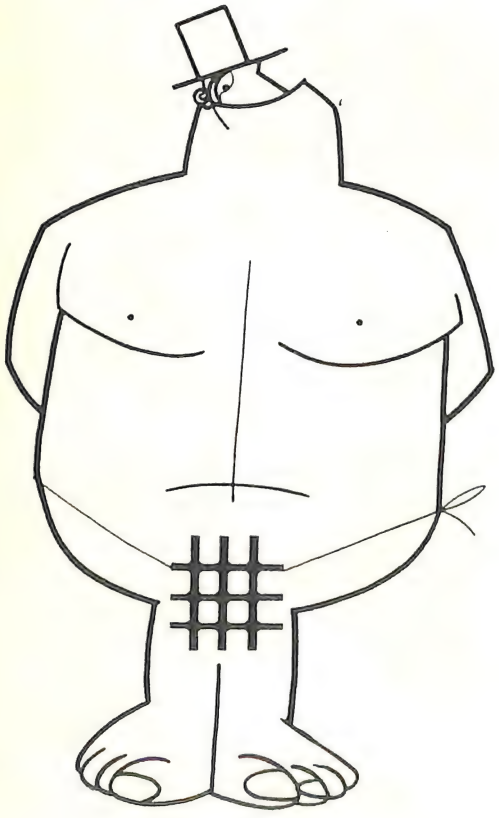

1977 YILINDA YALÇIN ÇETİN'İN DOSYA İSİMLİ KARİKATÜR ALBÜMÜNÜN ÖNSÖZÜNDE ÇETİN ALTAN ŞÖYLE DİYOR; "KARİKATÜRÜ YOLCULUKLARDA VAKİT GEÇİRMEK İÇİN BAKILAN EĞLENCE DERGİLERİNDEN ÇIKARIP SINIFSAL BİR SAVAŞIN SİLAHI OLARAK BİLEMEKLE DAHİ YETİNMEYİ AZ GÖRDÜ DE, KİMSENİN ÜYESİ OLMAYA KOLAY YANAŞAMADIĞI İŞÇİ PARTİSİNE GİRDİ. BÖYLESİ BİR ÇAĞDAŞLIĞI YAPITLARINA KAPANAN ROTATİF VE OFSETLERLE YANITLAMALARI DA ONA VIZ GELDİ BİZ MEZBEBELİLİĞİN, ISIRGANLIĞIN KARGAŞASINDA KARİKATÜRÜ BÖYLESİNE SOYLU BÖYLESİNE AŞAMALI VE BÖYLESİNE YAŞAM DEĞİRMENİNİN MOTORU OLARAK KULLANABİLMİŞ KAÇ FIRÇA SAYABİLİRSİNİZ?"

YALÇIN ÇETİN USTAMIZI SAYGIYLA ANIYORUZ

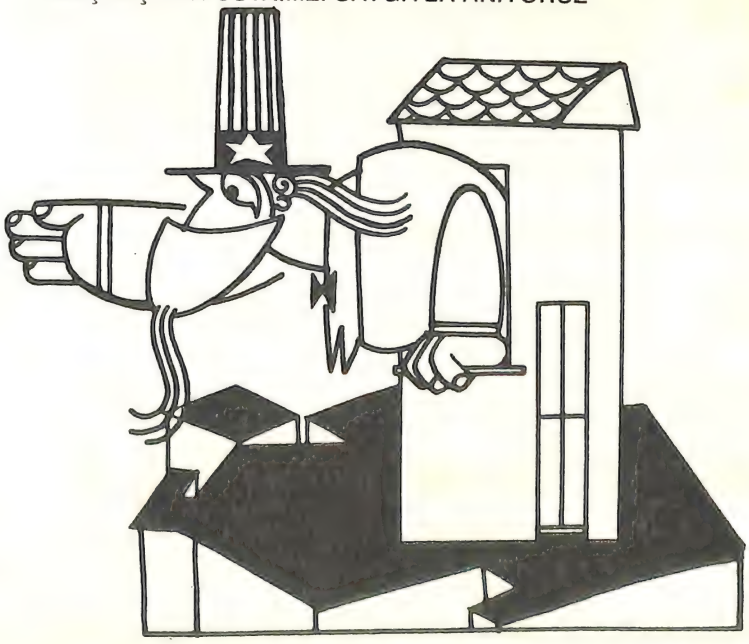

1970

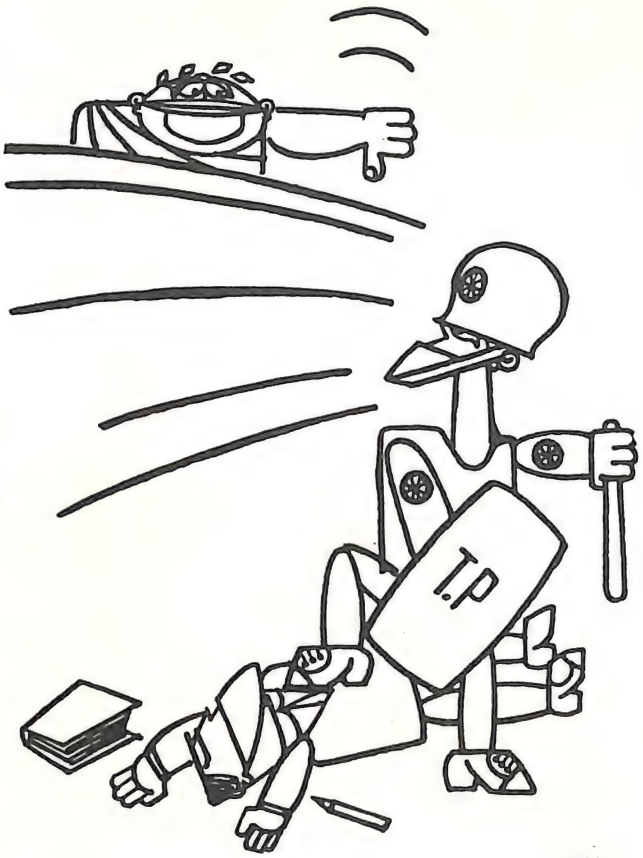

,1969

Amerika'lılar, uçaklarımızın gece Adana'ya inmelerini engelliyor.

— Arkadaşlar, alana inebilmemiz için güneşin doğması lâzım!

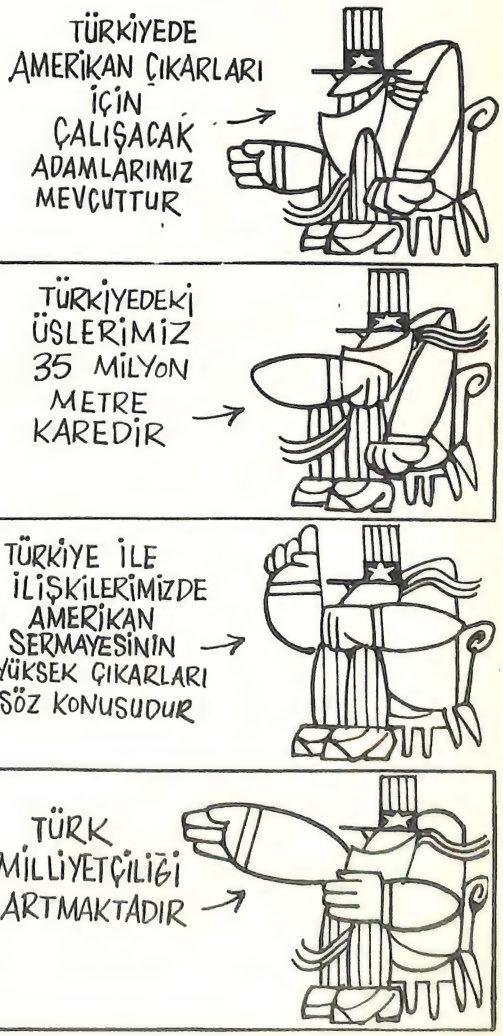

CONİ'DEN AL HABERİ!.. 1970

KARİKATÜRKÜCÜ

Bülent Okutan

"EN BÜYÜK AYNUR BİZİM AYNUR"

Cumhuriyetin ilk on yılı içinde Yüce Divan üç şey için toplandı. Bunlardan biri yakın tarihimizde Havuz-Yavuz davası olarak bilinen dava idi. Davanın konusu Yavuz zırhlısının tamiri sırasında Denizcilik bakanı İhsan Eryavuz beyin hazineye zarar verecek şekilde ihmali görülmüş olmasıydı. Dava meclis huzurunda devrin başbakanı tarafından gündeme getirilmişti. Başbakan, eski bakanlarından biri hakkında şöyle diyordu;

"Eski Bahriye bakanı İhsan beyin bakanlığının son gününde Yavuz'un tamiri sözleşmesinin değiştirilmesi meselesinde güven sarsıcı biçimde ve Bakanlar Kurulunun kararına aykırı olarak, ayrıca kanuni yetkisini aşarak dikkatsizlik gösterdiği anlaşılmıştır. Bu hareket kendisinin Yüce divana sevkini gerektirir. Kendisi hakında gerekli soruşturmanın yapılmasını talep ve rica ederim." İmza İsmet

Mecliste kurulan özel komisyon olay hakkında gerekli incelemeyi yaptıktan sonra kendisini dinlemiş ve sonuçta Adana Milletvekili İhsan Bey'in dokunulmazlığı kaldırılarak tutuklanmış ve Ankara Cezaevine gönderilmiştir. Bakarmısınız başbakan nasıl olurmuş, meclis dediğin nasıl çalışırmış. Milletin tek kuruşuna tenezzül edip yan bakanın başına ne gelirmiş. İşte devletçilik anlayışı budur. Şimdi tarihi okuyunca bilemeyiz. İhsan Bey bu haltı yemişmidir...? Sonu ne olmuştur. Ama gerçek şudur ki 1928'lerde işleyen suç-ceza ve hukuk anlayışı, suyu kuruyan bir dere gibi azalmış ve bırakın çağlayan dereleri, yatağında ot bile bitmemektedir.

Liberalizm ve Özalizm politikasının ülkeye egemen olduğu yıllarda bizim ev bir gazete manşeti ile büyük bir şaşkınlık yaşamıştı. Gazetenin biri ilk sayfasında büyük puntolarla şöyle yazıyordu. "Güzel banka müdiresi paralarla kayıplara karıştı."

Yazının altında ise akrabamız olan banka müdiresinin resmi vardı. Haberi heyecanla okuduk. Bir daha okuduk. İnanamadık bir daha, bir daha.... Ama diğer Ajanslarda aynı haberi geçince olayın gerçek olduğu ortaya çıktı. Maalesef Aynurdu o'resimdeki şahıs ve şeytana uymuştu. Pardon bizim Aynur rejimin rengine ve cazibesine uymuştu. Zira günümüzdeki banka hortumculuğu o'yıllarda başlamıştı. Bu gerçeği gazete okuyan çocuklar bile biliyordu. Netekim öyle oldu. O'yıllarda henüz bilgisayar oyunları ülkemizde egemen olmadığından bebeği ve tüfeği ile orta yerde oynayan çocuklarımız ve yeğenlerimiz masanın başına üşüştü. Merak edip sordular o'hanımın kim olduğunu. Çok detaya girmeden anlattık. Aldığımız cevap onların bu olaya verdiği tepki çok değişik oldu. Çocuklar hep bir ağızdan şöyle tempo tutmuşlardı. "En büyük Aynur bizim Aynur..." "Ya ya ya... şa şa şa Aynur Müdür çok yaşa..." çok güldük. Çok düşündük. Yumruk kadar çocukların bu anlayışına.

Devlete güvensizlik ve hortumculuk başını almış gidiyordu ve bunlar tam tamına on beş yıl önce başlamıştı. Körün tutuğunu beceremsi eylemleri normal gidişatın en amiyane açıklanmasıydı. Söğüşleme işlemleri sürerken, ülkeyi kanser gibi saran bu olayların faillerine neredeyse liyakat nişanı veriliyordu. Velhasıl çocuklar son derece haklıydı. Onca yıl sonra vatanseverliğin ve dürüstlüğün prim yapmadığı bu topraklarda banka soygunlarının ve kapkaç çetelerinin hızla çoğaldığını gözlemliyorsunuz. Ve inanıyorum benim gibi düşünüyorsunuz "Be hey kuş beyinli yaratıklar, çantasını kaptığınız kişinin çantasından çıksa çıksa elli milyon lira çıkar. Soysanız soysanız bir bankayı ki onu da 250 milyon maaşlı bir güvenlik görevlisinin mermisine hedef olmazsanız 50 milyar çarparsınız. Onu da yiyemeden enselenir ve en adi hırsız konumundan yıllarca hapis yatarsınız. Saçmalamayın efendim lütfen şapkanızı önünüze koyup bir daha düşünün. Hiç banka dışarıdan soyulur mu? O'işi içerden yapın bakın nasıl kârlı çıkacaksınız. Bakın nasıl itibar kazanacaksınız. Hatta eğer eski Cumhurbaşkanlarından biri ayağınıza kadar gelip sizi yanaklarınızdan öpmezse, siz beni yanaklarımdan öpün. Hatta... hadi neyse şimdi durduk yerde bir iddia için kestaneyi çizdirmeyelim...

Neyse gelelim bizim Aynur'a onlar erdi muradına biz çıkalım kerevetine der ya masallar... Aynur da diğerleri gibi aklandı. Zaten akça pakçaydı. Yirmi yıldır hiç görmedim. İstanbul'da yaşıyormuş. Bir Holdingin sahibi ve genel koordinatörüymüş. Yanına ulaşmak için yedi kapıdan geçiyormuşsunuz. Herkezlerle görüşmüyormuş. Ulaşmak imkansız diyorlar. Tanrı yolunu açık etsin. İnsan arkadaşını seçermiş te akrabasını seçemezmiş.

Ha Aynur'a tezahürat yapan bizim çocukları da merak etmişsinizdir umarım. Yok. Mizahçı olmadılar, düşündüğünüzün aksine Umut, turizmci oldu Antalya'da çalışıyor. Eda Bankacı oldu ama Aynur teyzesi gibi değil. Atatürk'ün kurduğu bir bankaya çalışıyor Mert ise konservatuar okuyor sanatçı olacak. Bu garip ülkenin kültür, turizm ve ekonomi sektöründe çağdaş muhassır ülkeler düzeyine çıkmada uğraş verilyorlar. Kendi yağları ile kavurluyorlar. Ama Devlete güvenleri var mı onu bilemem.

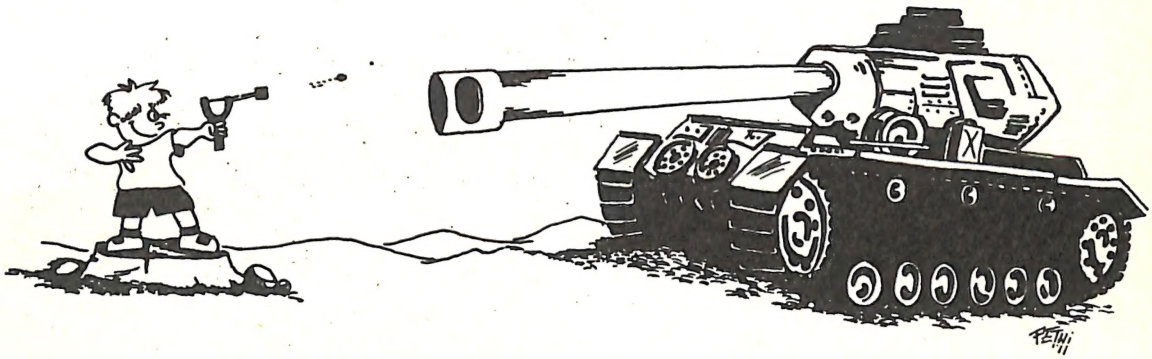

FETHİ DEVELİOĞLU

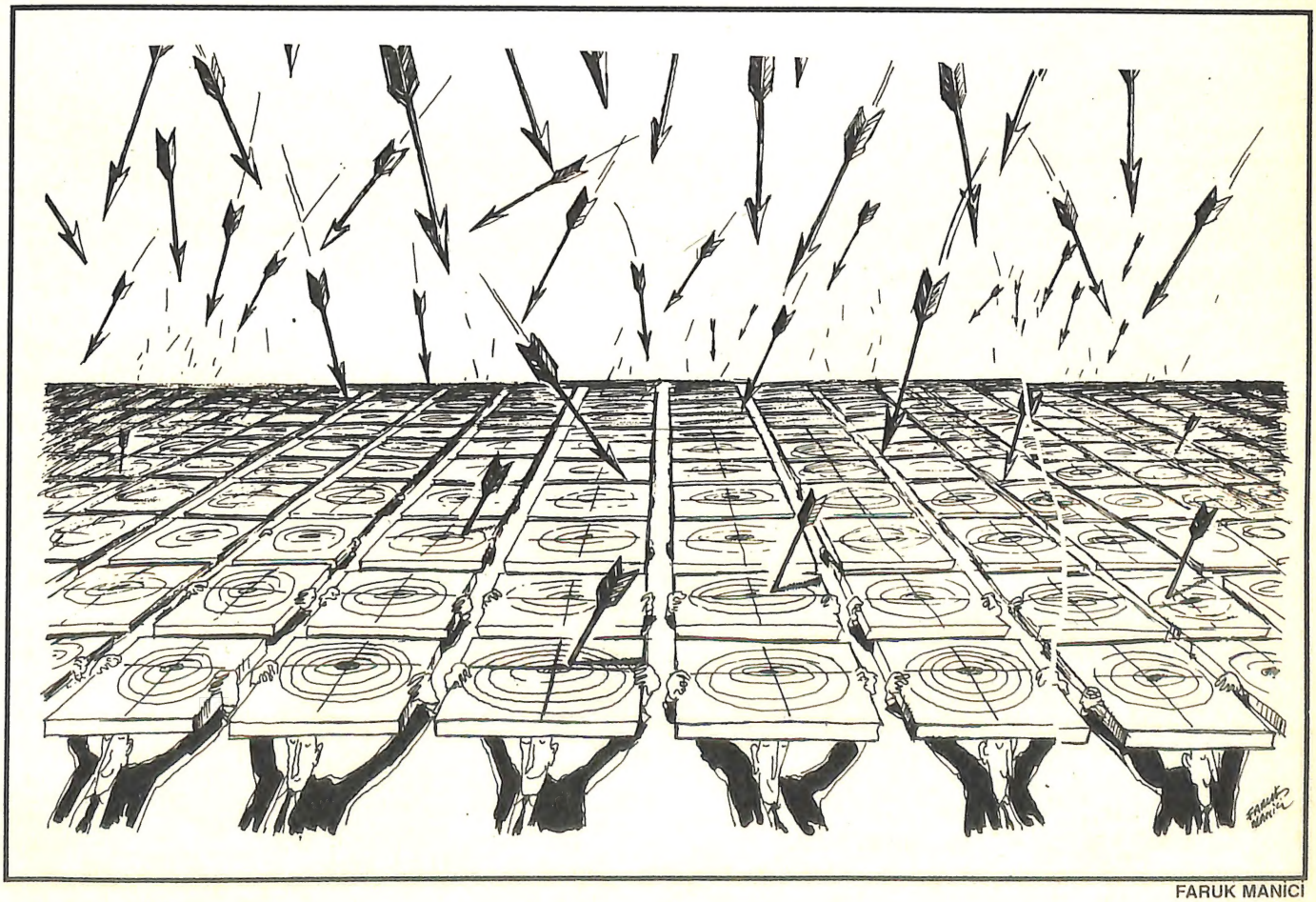

FARUK MANİCİ

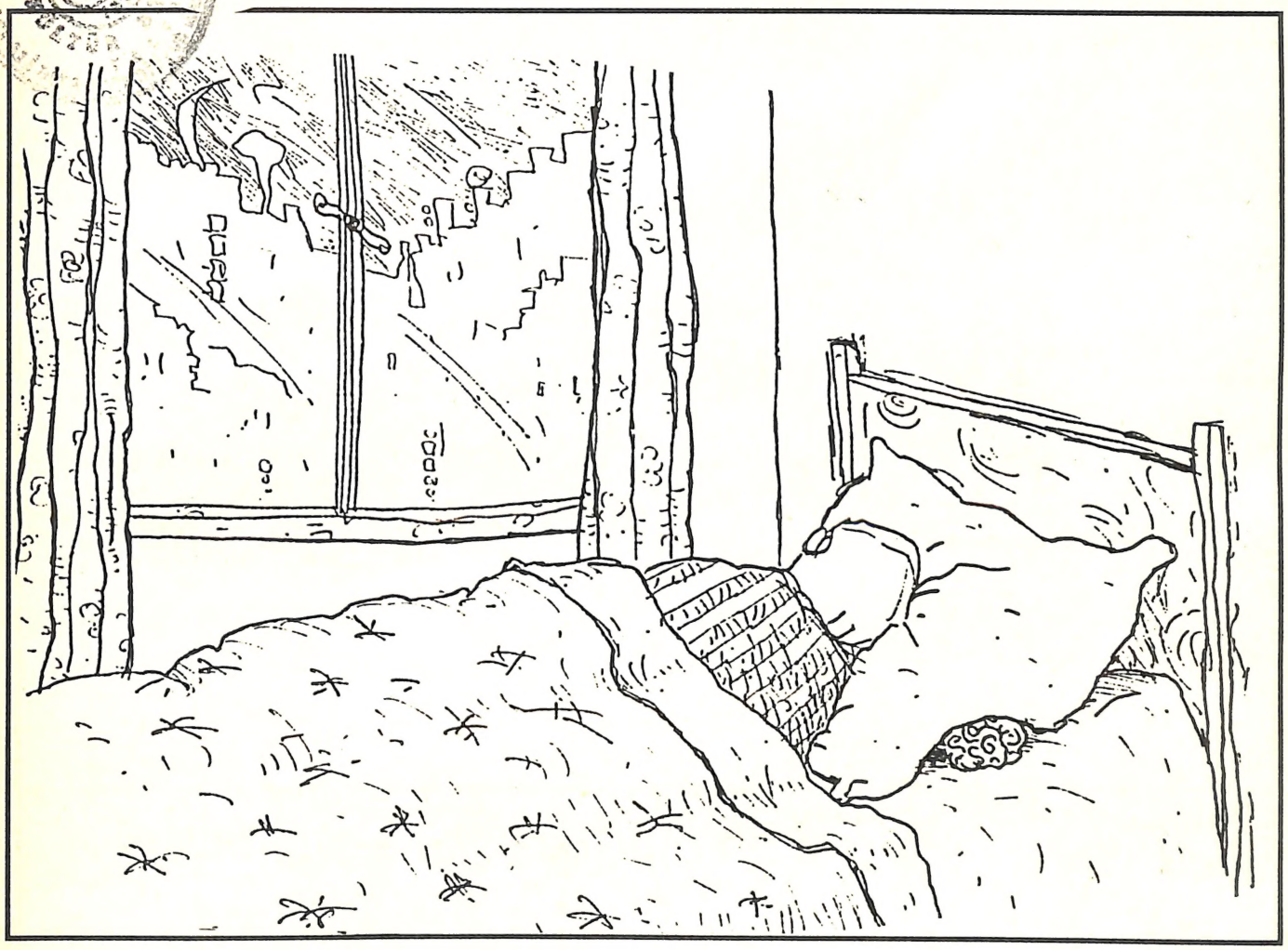

KAYIHAN POLAT

GÜNGÖR KABAKÇIOĞLU — ÇEVREMDEKİLER

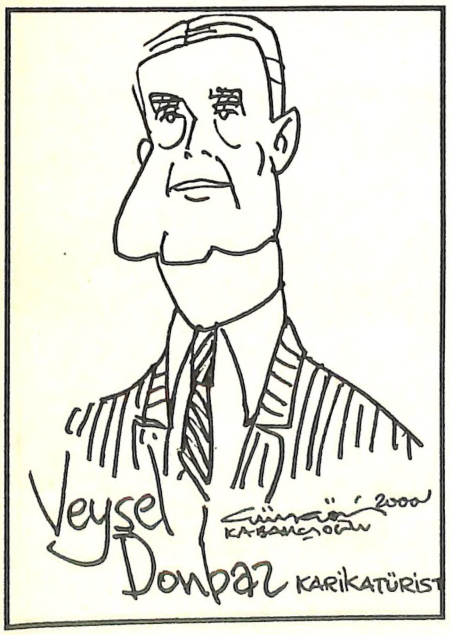

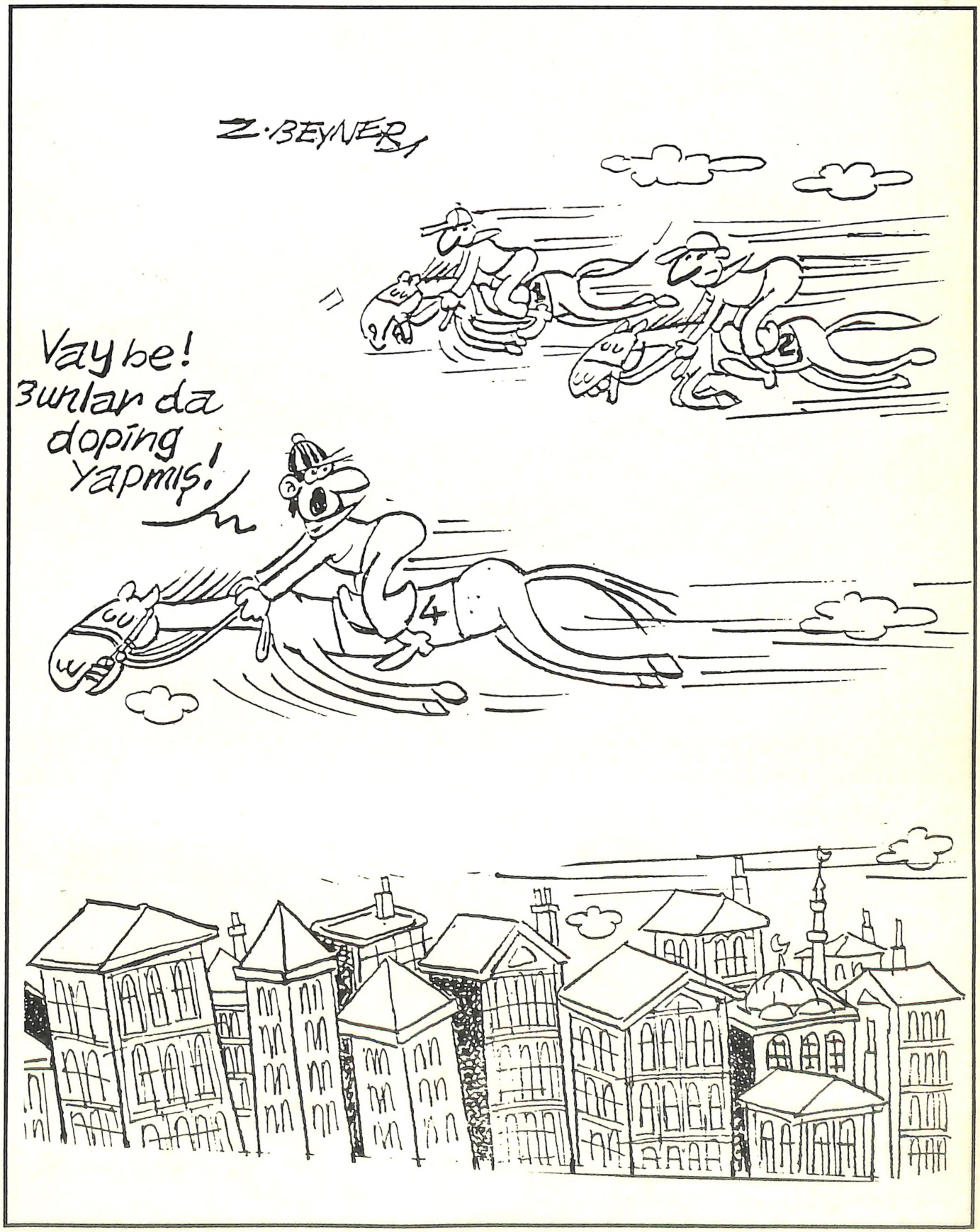
Z.BEYNER
Vay be!
Bunlar da
doping
yapmış!
1
2
4
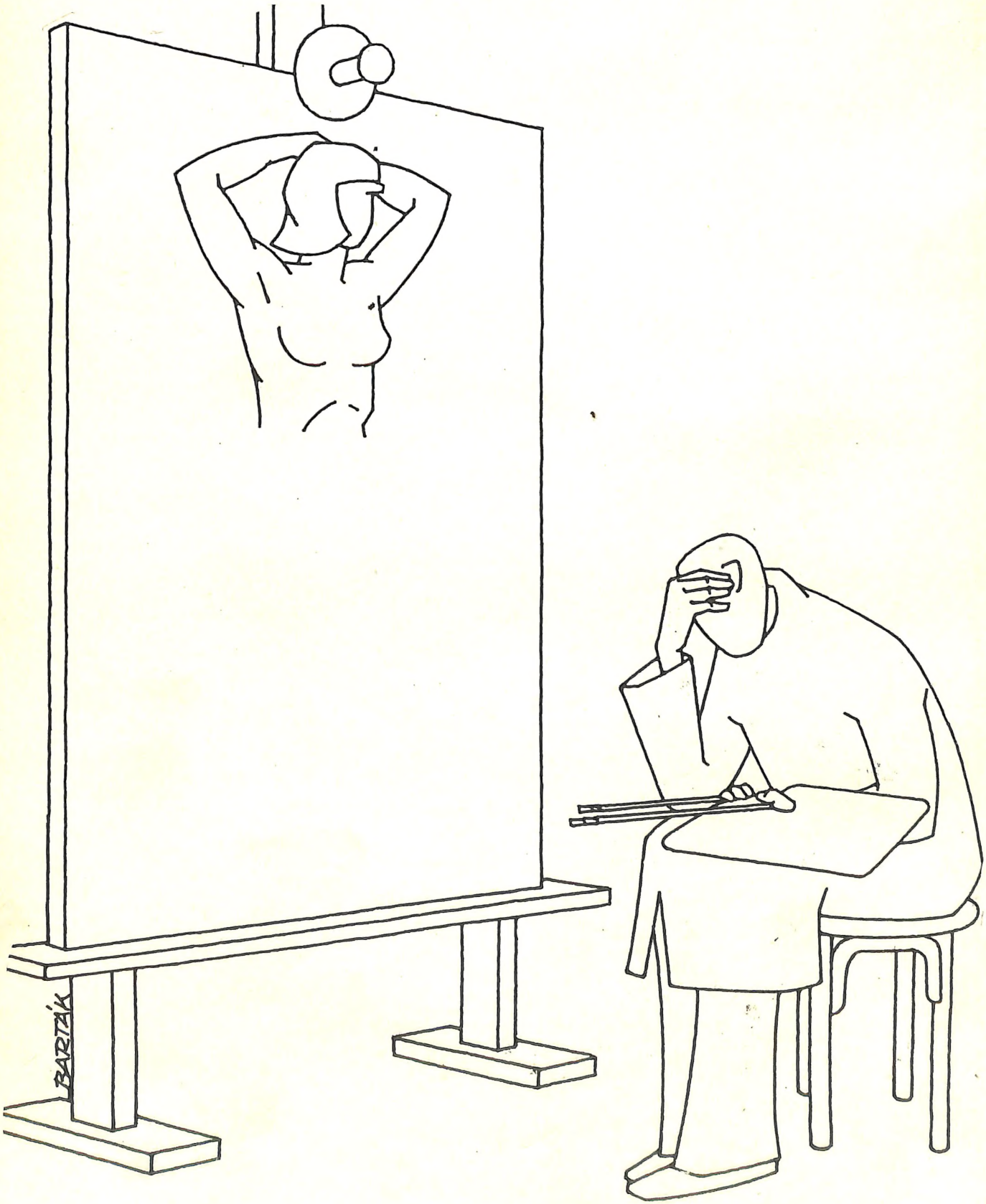
MİROSLAV BARTAK